

Inatsisartunut ilaasortaq
Sara Olsvig

Apeqqut nr. 127-mut akissuteqaat

13. august 2013

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 malillugu Naalakkersuisunut makkuninnga apeqquteqaateqarsimavutit.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Apeqqut:

1) Uunga aallaqqaasiummut "Uran-imik misissuineq pīaanerlu. Kalaallit Nunaanni uran-imik misissuineri pīaanermilu inuiaqatigiinni eqqarsaatigisassat pillugit nassuiaat Bind 1: Naalakkersuisut eqikkaanerat" 2008-meersumi taamani Ineqarnermut, Atta-veqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq Kim Kielsen (Siumut) imatutallappoq "... politikikkut aalajangiisoqarnissaa sioqqullugu tamatigoortumik innuttaasuni oqallitsineqarnissaaq pingaaruteqarpoq, uran-imik ingerlataqarnermi eqqarsaatigisassat tamaasa oqaloqatigiissutigalugit, tamakkununnga ilaallutik politikikkut, isumannaallisaanikkut, peqqissutsikkut, avatangiisitigut, inuiaqatigiinnikkut kingunerisassat, naleqqussaaniclut pissutsit il.il.. Innuttaasunik qaammarsaanermi najoqqutassanik suliarinnittoqassaaq, uran-imik misissuinissaaq pīaanissarlu ammaassiffigissallugu toqqarneqarpat Kalaallit Nunaannut qanoq kinguneqassanersoq, tassani naatsumik nassuiaatigineqassalluni. Taama pīsoqassappat aalajangiinermut innuttaasut tapersersuinissaaq qulakkiissallugu pingaaruteqarpoq. Tamanna taamaallaat innuttaasut isumasioqatigalugit pīsinnaavoq". Taama oqaaseqarneq Naalakkersuisut isumaqatigaat?

Akissut:

Naalakkersuisulli isumaqarput "akuersaanngilluinnarnerup" taamaatinneqarnissaa pillugu Inatsisartut tunngaviummik aalajangiinissaannut piffissanngortoq. Naalakkersuisut aalajangiiffigisassatut siunnersuutaat ukiaanerani ataatsimiinnermi Inatsisartut akuerissappassuk, Naalakkersuisut tamatumunnga ilutigitillugu inassutigissavaat Innuttaasunik qaammarsaanermik kiisalu eqeersimaartumik innuttaasunik peqataatitsinissaaq annertunerumik suliniuteqarnernik tamanna malitseqassasoq.

2008-mi Nassuiaatit Inatsisartuni sammeneqarneranut malitsigisatut innuttaasut tungaannut paasissutissiinnermi ingerlanneqartut arlallit aallartinneqarput. Tamakkununnga ilaapput Kalaallit Nunaanni uran-imik misissuinissaaq pīaanissarlu pillugit innuttaasunik ataatsimiisinerit arlallit, qaammarsaanermi najoqqutassanik suliarinninerit kiisalu nalunaarusiat il.il.

Innuttaasunik ataatsimiisitsinerit makku ingerlanneqarsimapput, innuttaasunillu ataatsimiisitsinerit atattillugu qaammarsaalluni quppersakkat makku suliarineqarsimallutik;

Ukioq	Qaammat	Ingerlataq
2010	Juni	Kujataani Suliffeqarfinnut angalaarneq.
2009	Februar	Narsami aamma Qaortumi Innuttaasunik ataatsimiisitsinerit.
2008	November	Uran pillugu nassuiaat Inatsisartut ukiuaanerani ataatsimiinerneranni sammeneqarpoq.
2008	September	Uran-imik piaaneq, avatangiisit aamma peqqissuseq pillugu paasissutissat nalinginnaasut pillugit Quppersagaq.
2008	September	Kuannersuit (Kvanefjeldet) pillugit Quppersagaq.
2008	September	Narsami aamma Qaortumi Innuttaasunik ataatsimiisitsinerit.
2008	August	Sisimiuni, Maniitsumi aamma Paamiuni Innuttaasunik ataatsimiisitsinerit.
2008	August	Ittoqqortoormiini kommunalbestyrelsimik Paasisitsiniaalluni ataatsimeeqateqarneq. Innuttaasunik ataatsimiisitsinissaq taamaatinneqarpoq.
2008	Juni	Nuummi Innuttaasunik ataatsimiisitsineq.

Ukiuni 2008 aamma 2009-mi innuttaasunik ataatsimiisitsinerit kiisalu 2010-mi Kujataani suliffeqarfinnut angalaarnerit saniatigut uran aamma atortussat radioaktiviussut pillugit paasisitsiniaanerit pillugit suliniutit arlallit aallartinneqarsimapput;

Ukioq	Qaammat	Ingerlataq
2011	Marts	--kut oqallinneq , tassani uran pillugu sammisassat politikerinit, immikkut ilisimasalinnit innuttaasunillu oqallisigineqarlutik, innuttaasullu apeqquteqarnissaminnut periarfissinneqarlutik. TV-kut oqallinneq 2011-mi marsip qiteqqunnerani aallakaatinneqarpoq.
2011	Marts	Paasisitsiniaalluni ingerlanneqarsimasut kiisalu Canadamut angalasimaneq pillugu radiokkut aallakaatitassiaq. Radiokkut oqallinneq 2011-mi marsip qiteqqunnerani aallakaatinneqarpoq.
2010	September	Canadami naagaaffeeqaamit Saskatchewan-imit uran-imik piaannermit ilisimasat misilittakkallu katersorniarlugit Canadamut tike-raarneq. Naalakkersuisut makku qaaqqusimavaat; Inuusutisarsiornermut Ataatsimiititaliami aamma Avatangiisinut ataatsimiititaliamut ilaasortat, politikerit susasaqartut aamma Kommune Kujallarmi aamma Aatsitassanut Pisortaqarfimmit atorfillit susasaqartut. ¹
2010	September	KNR-radio/tv-kkut aallataatitassiaq , immikkut ilisimasallit arlaannut attuumassuteqanngitsut aatsitassarsiornermik ingerlatsinermi avatangiisinullu sunniutissani innuttaasuni eqqarsaatigissasanut attuumassuteqartut paasissutissiissutugalugit. Aallakaatitassiami kattuffiit innuttaasullu assigiinngitsut peqataatinneqarput, uran-imik piaaneq illersorlugut akerlilerlugulu isummaminnik

¹ Angalanermit nalunaarussiaq uaniippoq:

http://dk.nanoq.gl/sitecore/content/websites/nanoq/emner/landsstyre/departementer/r%0c3%0a5stofdirektorater/nyheder%20fra%20direktorater/nyhed_r_aastof/2010/12/uran_canada_rapport.aspx

		saqqummiussinissaminnut periarfissinneqarlutik. Aallakaatitassiaq 2010-mi septembarimi aallakaatinneqarpoq 2011-imilu marsimi aallakaateqqinneqarluni
2010	August	Uran pillugu quppersagaq , suliarinnittuullutik GEUS aamma DMU kiisa immikkut ilisimasallit immikkut toqqakkat, ilaatigut RISØ-mit. Quppersakkap "Kalaallit Nunaanni uranimi piianeq pillugu paasissutissat ilisimasallu" pissutsit assigiinngitsut aatsitassanik misissuinermut/piiaanermut, isumannaallisaanermut peqqissutsimullu il.il. attuumassuteqartut nassuiaateqarfigai. Quppersagaq kommunitut illoqarfinnullu nassiusuunneqarpoq. ²

2) Naalackersuisut isumaqarpat isumannaallisaanikkut, peqqissutsikkut, avatangiisitigut, inuiaqatigiinnikkullu kingunerisassat kiisalu naleqqussaannermi pissutsit uran-ip tungaanut saffiugassallu allat radioaktivusut tungaannut akuersaanngilluinnarnerup taamaatinneqarnissaanut aalajangiinissamut maannakkut naammattumik nassuiaatigineqarsimasut?

Akissut:

"Akuersaanngilluinnarnerup" taamaatinneqarnissaa pillugu tunngaviumik aalajangiinissamut siunnersuummik Naalackersuisut saqqummiussissamaarput. Taama tunngaviumik aalajangiinerup akuerineqarnera kinguneqassanngilaq misissuinermi imaluunniit aatsitassarsiormi pilersaarutinik aalajangersimasunik isummertoqarsimasoq. Aatsitassarsiormi pilersaarutit tamarmik misissuinermik akuersissuteqarnernillu tulleriaartunik annertuunik suliarinniffiqeqartussaasariaqassapput. Pilersaarutit ataasiakkaat avatangiisitigut, peqqissutsikkut, qinngorneqarnikkut, isumannaallisaanikkut, inuiaqatigiinnikkullu il.il. piujuartitsilluni akornutaanngippata – taamaallaat akuerineqarsinnaassapput.

3) Naalackersuisut isumaqarpat "akuersaanngilluinnarnerup" taamaatinneqarnissaa pillugu aalajangiineqartussanngornerup, soorlu Naalackersuisut nalunaarutigisimasaat Inatsisartut 2013-imi ukiaanerani ataatsimiinnerup nalaani pisussaasoq, tungaanut innuttaasut isumasiorneqarsimasut?

Akissut

"Akuersaanngilluinnarnerup" taamaatinneqarnissaa pillugu apeqqut 2013-imi Inatsisartunut qinersinissamut qineqqusaanarnerup nalaani sammisaavoq pingaaruteqartoq. Naalackersuisut isumaqarput, qinersisartut qinersinermi akuersaarsimanerat pimoorneqartariaqartoq, taamaammallu Naalackersuit tamanna malillugu iliuuseqarnissaminnut imminnut pisussaaffilerput.

² Quppersagaq uaniippoq: www.nanoq.gl.

4) Nassuiaammi 2008-meersumi qulaani taaneqartumi taamani Naalackersuisoq aamma immikkoortoq 2-mi ima allappoq "Uran-imik aatsitassarsiornerup immikkut pisuseqarnera peqqutigalugu akuersissuteqarneq immikkut ittunik sillimaffigineqarnissaanut piunasaqaatitaqarpoq, soorlu nunat tamat akornanni avatangiisinut, peqqissutsimut isumannaallisaanermullu tunngasut pillugit isumaqatigiissutaanni allassimasoq kiisalu isumannaallisaaneq isumannaallisaanermi politikkimut tunngatillugu paasinninnermut". Taama oqaaseqarneq Naalackersuisut isumaqataaffigaat?

Akissut

Naalackersuisut tamanna isumaqataaffigilluinnarnera uppersarsinnaavaat.

5) Uran-imut saffiugassanullu allanut radioaktivusunut allanut tunngatillugu akuersaangilluinnarnerup taamaatinneqalersaanissaanut pisussamut tunngatillugu isumannaallisaanermi politikikkikkut qanoq kinguneqarnissaa Naalackersuisut qanoq nalilerpaat?

Akissut

Naalackersuisut isumaqarput, nunat tamat isumaqatigiissutaat sammisamilu pisussaaffiit pillugit isumaqatigiissutit iliuusissallu eqquutsinneqarnissaat inisseqqaarnagit uraniumimik saffiugassanillu allanik radioaktivusunik allanik piiaaneq avammullu tuniniaaneq aallartinneqarsinnaanngitsoq.

Paasiniaanermi suliassat annertussusii isumagineqartussat aammalu aaqqiissutissat Kalaallit Nunaat nunat tamat pisussaaffii kiisalu Kunngeqarfiup Danmarkip isumannaallisaanermi nunanullu allanut politikkia maleqqissaarlugu Kalaallit Nunaata iliuuseqannginnerani isumagineqartussat inissinneqareertinnagit iliuuseqartoqarnissaa Naalackersuisut qarsupiinnanngillaat.

Taamaattorli isumaqatigiissutit pisariaqartinneqartut tamaasa isumaqatigiissutigineqareerpata, nunallu tamat isumaqatigiissutaat sammisamilu pisussaaffiit eqquutsinniarlugit iliuusissat aalajangiunneqareerpata, uraniumimut saffiugassanullu allanut radioaktivusunut tunngatillugu akuersaangilluinnarnerup taamaatinneqarnissaa isumannaallisaanikkut politikkimu pingaarutilinnik kinguneqassanngitsoq Naalackersuisut isumaqarput.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta
Med venlig hilsen

Jens-Erik Kirkegaard